

принципів музейної експозиції, *створення* умов для вільного доступу відвідувачів та можливості тематичного оновлення структурних елементів експозиції. Результатом наукового пошуку є оприлюднення маловідомих, неопублікованих документів, фактів, подій та відображення дослідницького доробку в працях, електронних та бібліографічних ресурсах, висвітлення культурно-методичної спадщини бібліотеки.

У рамках заходів з організації музею *зібрано* та *проаналізовано* документальні та історіографічні джерела, *з'ясовано* й *диференційовано* основні періоди розвитку науково-педагогічної бібліотеки – від перших книгозбірень Харківського товариства поширення в народі грамотності (1870-ті рр.). На основі факту наявності у фонді ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського 60 тис. примірників видань з бібліотеки Харківського товариства поширення грамотності можна зробити припущення, що принаймні частина фонду Товариства була передана ХДНБ ім. В. Г. Короленка (1922), а згодом успадкована бібліотекою Українського Науково-дослідного інституту педагогіки (УНДІП), фонди якої увійшли до створеної у 1999 р. ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. В ході дослідження *встановлено* прізвища завідувачів педагогічної бібліотеки при УНДІПі (Ф. С. Лісник, О. В. Піскорська, Е. О. Іванова, К. М. Бердичевська, І. П. Рожківська, М. О. Самборська). На основі документів з особистої справи завідувача педагогічної бібліотеки УНДІПу М. О. Самборської *з'ясовано* основні віхи її життєвого та професійного шляху.

Створення музею ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського дає можливість визначити тенденції її розвитку та є вагомим внеском у збереження документальних джерел, введення їх до наукового обігу. Важливим аспектом є також вшанування доробку в сфері розвитку вітчизняної бібліотечної справи співробітників та керівників бібліотеки на різних етапах її існування.

Н. В. ВАРАКСІНА,
завідувач відділу науково-технічного забезпечення та
впровадження комп'ютерних технологій

ЕЛЕКТРОННА БІБЛІОТЕКА ЯК СУЧАСНА ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ ДОСТУПУ ДО ЕЛЕКТРОННИХ ДОКУМЕНТІВ

Протягом року здійснювалось дослідження з питань використання інформаційно-комп'ютерних технологій у практиці бібліотеки. У процесі дослідження *розглянуто* новітні технології для вдосконалення обслуговування користувачів та їх застосування, *вивчено* питання формування електронних бібліотек, зокрема науково-педагогічної електронної бібліотеки ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, та надання доступу до них.

Проаналізовано досвід вітчизняних і зарубіжних фахівців у галузі інформаційних систем щодо формування електронних бібліотек, удосконалено відбір електронних видань, організацію їх зберігання, поліпшенню обслуговування користувачів шляхом забезпечення доступу до електронних

документів. *Визначено* науково-організаційні підходи щодо комплектування електронних ресурсів із зовнішніх джерел.

Проаналізовано передові світові практики, методи навчання технології оцифровки, формування та інтеграції цифрових колекцій, методів їх розповсюдження та використання. На основі ідеології створення та формування електронних бібліотек теоретично *обґрунтовано* доцільність та актуальність впровадження веб-додатків як засобу гармонізації традиційних і електронних галузевих інформаційних ресурсів. *Проведено* експериментальну апробацію модуля візуалізації системи керування електронними колекціями „Digitized content visualizator” шляхом введення метаданих електронних документів і завантаження файлів сканованих сторінок документів та *підтверджено* зручність і ефективність його використання.

Очікується, що здобуті результати сприятимуть удосконаленню процесу формування науково-педагогічної електронної бібліотеки ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.

Л. М. БОНДАР,
завідувач сектору наукового комплектування фонду
відділу наукового формування та опрацювання документних ресурсів

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ТА ДЖЕРЕЛА КОМПЛЕКТУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Значення кожної конкретної бібліотеки в суспільстві визначається складом її фондів у тематичному, хронологічному й типовидовому аспектах, кількісним наповненням, а якщо йдеться про спеціальну наукову бібліотеку, то й ступенем відповідності фонду інформаційним потребам користувачів, пов'язаним із їхньою науковою та професійною діяльністю. Фонди спеціальних наукових бібліотек, де зосереджено найцінніші документальні джерела з різних галузей знань, мають непересічне значення у формуванні єдиного інформаційного простору, духовному відродженні України, розвитку її культури, науки, освіти.

У межах дослідження аналізувалися принципи формування та джерела комплектування Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського – головного науково-інформаційного центру освітянської галузі держави.

З'ясовано, що в комплектуванні фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського принцип профілювання є основоположним. Він визначається насамперед завданнями і розвитком педагогічної науки та освіти в Україні, напрямками діяльності НАПН України, типом бібліотеки, структурою її фонду, категоріями користувачів, більшість яких становлять науковці та аспіранти НАПН України, працівники освітніх установ (учителі, викладачі та інші), бібліотечні працівники, студенти.